

Barne- og likestillingsdepartementet
v/Barne- og likestillingsminister Karita Bekkemellem
Postboks 8036 Dep
0030 Oslo

02.03.2007

Klimamerking av mat

Initiativ for bedre forbrukerinformasjon, reduserte klimagassutslipp og bedret folkehelse

Matvarer er ett av de områdene innenfor vårt private forbruk som gir størst klimagassutslipp. Samtidig er det et område hvor forbruksendringer kan ha stor innvirkning, fordi det er svært stor forskjell i klimagassutslipp mellom ulike varetyper. En slik forbruksendring vil heller ikke påfører forbrukeren noen økonomiske merkostnader – verken på kort eller lang sikt. Betydelige adferdsrelaterte klimagasskutt avhenger i dette tilfellet av kunnskap og motivasjon hos forbrukeren, ikke av tung praktisk tilrettelegging. Lett tilgjengelig, objektiv og sammenlignbar informasjon er i denne sammenheng nøkkelen.

Framtiden i våre hender ber derfor om at det settes i gang et arbeid med hensikt på gjennomføring av klimagassmerking av matvarer i Norge. Framtiden i våre hender ber videre om at det tas initiativ overfor EU-kommisjonen om å gjøre dette til en felles, alleuropeisk ordning.

Rent praktisk ønsker vi at klimagassutslippet knyttet til varen trykkes på emballasjen (eller prisplakat ved løsvaktsalg), på samme måte som man i dag angir ingredienssammensetning / næringsinnhold på ferdigvarer og opprinnelsesland på frukt og grønt. Merkingen bør for enkelhets skyld bestå av ett enkelt tall; X kilo CO₂-ekv. pr kilo/liter vare.

Klimavennlig = helsevennlig

Et klimavennlig kosthold består primært av mindre (rødt) kjøtt, ost, melk/melkefett og flyimporterte matvarer, og kan bestå av tilsvarende mer frukt og grønnsaker, fisk og vann som drikke. En endring av kostholdet i klimavennlig retning vil således være i tråd med statens kostholdsrad, og over tid kunne merkes på forbedringer i folkehelsen.

Forhold til andre merkeordninger

Det er gjort et godt arbeid så langt med forbrukerinformasjon gjennom merkeordninger som Ø-merket, Svanen og EU-blomsten, men etter som klimatrusselen er blitt stadig mer alvorlig, savner vi konkret klimainformasjon knyttet til varer. En slik informasjon vil også gjøre det mulig for forbrukerne å sammenligne mellom ulike varekategorier, hvor forskjellene på matområdet kan være svært store, og ikke bare mellom to ulike versjoner av samme vare – hvor forskjellene ofte kan være mindre.

Tankene bak denne merkeordningen er inspirert av de deler av næringslivet som er kommet godt i gang med utarbeidelse av miljødeklarasjoner (Environmental Product Declarations – EPD, etter ISO 14025-standard), men disse deklarasjonene er først og

Framtiden
i våre hender

Fredensborgveien 24 G, N-0177 OSLO telefon +47 22 03 31 50 telefaks +47 22 03 31 51
www.framtiden.no post@framtiden.no organisasjonsnummer 970 221 115

fremst beregnet for storinnkjøpere, omfatter til nå ikke mat, og gir mer detaljerte opplysninger enn den jevne private forbruker har behov for.

Praktisk gjennomføring

Vi mener det er fullt mulig å få utført nøytrale, sertifiserte, beregninger med tilstrekkelig presisjonsnivå til å gi meningsfull forbrukerinformasjon. Kostnadene bør i essensen dekkes av leverandører / importører, men offentlig støtte kan være ønskelig i en pilotfase, og kostnadene kan reduseres betraktelig om man gjør standardiserte data for ulike produksjonsutslipp, transportutslipp og emballasjerelaterte utslipp tilgjengelig i en felles database for alle leverandørene med ansvar for merking. Ønsker enkeltleverandører å synliggjøre at de har gjort spesielt miljøarbeid, kan de benytte egne data, forutsatt at disse er framskaffet og satt sammen på standardisert måte, og sertifisert av en uavhengig tredjepart.

Det er gjort relativt mange livssyklusanalyser knyttet til matvarer og klimapåvirkning, målt i nettopp kilo CO₂-ekvivalenter pr kilo/liter av varen. Tilsvarende er emballasje og transport blant de mest utforskede områdene innen feltet, slik at dette på ingen måte er ukjent territorium.

Det internasjonale rammeverket for miljømerking, fundert i ISO14024 (miljømerking), ISO14021 (egendeklarasjoner) og ISO14025 (miljødeklarasjoner) vil kunne være til hjelp i utarbeidelsen av rammene for klimamerkingen.

Bedrifter rapporterer relativt detaljert til SFT, og SFT og tilsvarende myndighet i andre land, leverer relativt detaljerte tall i sitt utslippsregnskap til sekretariatet for FNs klimakonvensjon, også for landbrukssektoren. Disse tallene vil være godt egnet underlagsmateriale for å utarbeide klimagassprofiler på ulike matvarer.

Arbeidet videre

Vi håper på positiv respons på initiativet, og at det er mulig å etablere et samarbeid mellom ulike interessenter på området, med en målsetning om å få en slik merkeordning på plass.

Vennlig hilsen
Framtiden i våre hender

Arild Hermstad, Daglig leder

Mekonnen Germiso, saksbehandler

Vedlegg: Vårt faktaark, "Klimagassutslipp fra Forbruk", med tall hentet fra ulike studier på området klimagassutslipp fra mat.

Kopi:

Miljøverndepartementet
Landbruks- og matdepartementet
Sosial- og helsedirektoratet
Stiftelsen Miljømerking
Debio
Forbrukerrådet